

Igaunija

Vispārīgā informācija

Oficiālais nosaukums:
Valsts iekārta:
Galvaspilsēta:
Valsts valoda:

Igaunijas Republika
parlamentāra republika
Tallina
igauņu

Teritorija

Platība: 45 226 km²
Sauszemes robeža: 633 km
Krasta līnija: 3794 km
Robežvalstis:: Latvija 339 km, Krievija 294 km
Administratīvais iedalījums: 15 apriņķi
Lielākās pilsētas: Tallina, Tartu, Narva, Kohtla-Jerve, Pärnava

Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits (01.01.2011): 1 340 194^{*}
Pieaugums (2010): 0,03%^{*}
Nacionālais sastāvs (2002): igauņi 67,9%, krievi 25,6%, ukraiņi 2,1%, baltkrievi 1,2%, citi 3,2%^{*}
Reliģijas: luterāņi 14,8%, pareizticīgie 13,8%, pārējie kristieši 3,4%^{*}

Ekonomiskie rādītāji

IKP (2010): 14,31 miljards EUR^{*}
IKP pieaugums (2010): 2,3%^{*}
IKP uz vienu iedzīvotāju (2010): 10 674 EUR^{*}
IKP PPP (2010): 24,69 miljardi USD^{**}
IKP PPP uz vienu iedzīvotāju (2010): 19 100 USD^{**}
Eksports (2010): 8,7 miljardi EUR^{*}
Imports (2010): 9,3 miljardi EUR^{*}
Eksporta partneri (2010): Somija 17%, Zviedrija 16%, Krievija 10%, Latvija 9%, Vācija 5%, Lietuva 5%, ASV 4%, Norvēģija 3%^{*}
Importa partneri (2010): Somija 15%, Vācija 11%, Latvija 11%, Zviedrija 11%, Krievija 8%, Lietuva 8%, Polija 6%, Nīderlande 3%, Ķīna 3%^{*}
Eksporta produkti: mašīnas un iekārtas, kokmateriāli un papīra izstrādājumi, tekstilizstrādājumi, pārtikas produkti, mēbeles, metāla un ķīmiskie produkti
Importa produkti: mašīnas un iekārtas, ķīmiskie produkti, tekstilizstrādājumi, pārtikas preces, auto detaļas
Galvenās nozares: mašīnbūve, elektronika, mežsaimniecība un kokapstrāde, tekstilrūpniecība, informācijas tehnoloģijas un telekomunikācijas
Dabas resursi: eļļas slānekļis, kūdra, fosforīts, māli, kaļķakmens, dabiskā smiltis, dolomīts, jūras dūņas, aramzeme, meža resursi
Ienākošās uzkrātās ĀTI (2010): 12,3 miljardi EUR^{***}
Izejošās uzkrātās ĀTI (2010): 4,3 miljardi EUR^{***}
Valūta: eiro (EUR); 1 LVL = 1,42 EUR^{****}
Fiskālais gads: kalendārais gads
Inflācija (2010): 3,0%^{*}
Bezdarba līmenis (2010): 16,9%^{*}
Uzņēmuma ienākuma nodoklis: 21%

Papildus informācija

Tālsarunu kods: +372
Interneta IDL: ee

^{*} Statistics Estonia - www.stat.ee

^{**} Central Intelligence Agency – www.cia.gov

^{***} Bank of Estonia - www.bankofestonia.info

^{****} Latvijas Bankas noteikto ārvalstu valūtu kursu vidējā vērtība (latos) 2010. gadā, www.bank.lv

Igaunijas Republika ir viena no trim Baltijas valstīm. Tās krastus rietumos un ziemeļos (Somu līcis) apskalo Baltijas jūra. Igaunijai ir sauszemes robeža ar Latviju un Krieviju. Tā stiepjas 350 km no austrumiem uz rietumiem un 240 km no ziemeļiem uz dienvidiem. Igaunijas ekonomikā liela nozīme ir izdevīgajam ģeogrāfiskajam stāvoklim un ostām, kas nodrošina starptautiskās tirdzniecības un transporta nozares attīstību. Igaunija aptver 45 226 km² lielu teritoriju. Jūras salīņas aizņem desmito daļu, bet upes aptuveni divdesmito daļu tās teritorijas.

Jau izsenos laikos Igauniju apdzīvojuši somugru tauta. 1227. gadā Igaunijas teritoriju iekaroja Zobenbrāļu ordenis un Dānija. Igauniju turpmāk pārvaldījušas vairākas valstis, tajā skaitā Dānija, Zviedrija, Polija un Krievija.

Igaunija ieguva neatkarību no Krievijas 1918. gadā. Tomēr 1940. gada jūnijā to okupēja Padomju Savienība. Brīvību Igaunija atguva 1991. gadā.

2004. gada 29. martā Igaunija iestājās NATO, bet tā paša gada 1. maijā tā kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti.

Igaunijā dzīvo aptuveni 1,3 miljoni iedzīvotāju, no tiem trešā daļa, vairāk nekā 300 tūkstoši - Igaunijas galvaspilsētā Tallinā. Universitātes pilsētiņā Tartu dzīvo 101

tūkst., rūpnieciskajā pilsētā Narvā - 68 tūkst., bet tā dēvētajā „vasaras galvaspilsētā”, populārajā atvaļinājuma pavadīšanas pilsētā Pērnavā – 45 tūkst iedzīvotāju. Igaunus var raksturot kā vēsu un atturīgu tautu, kuri pirmajā tikšanās reizē neizrāda savas emocijas, izvairoties no roku spiediena un apskaušanās, tā vietā iztiekot ar sveicienu. Tomēr, iepazīstot ziemeļniekus tuvāk, var atklāties lielisks sarunu biedrs, dāsns namatēvs un uzticīgs draugs. Igaunī tiek raksturoti kā darba mīlētāju tauta, un raksturīga iezīme ir mīlestība pret savu dzimto vietu.

Tāpat kā citās ziemeļvalstīs arī Igaunijā laika apstākļi ir mainīgi. Vasaras garākā diena ilgst aptuveni 19 stundas, tsākā diena ziemā - tikai 6 stundas. Vasaras mēnešos, no jūnija līdz septembrim, vidējā gaisa temperatūra ir no 15° – 18° C. Ziemā tā ir - 4°; -5° grādi. Igaunijas laika apstākļi var sagādāt ne vienu vien pārsteigumu. Agrā rīta stundā temperatūra var sasniegt -12° C, bet pēcpusdienā tā var pakāpties līdz +10°C. Aptuveni pusgadu Igaunijas debesis ir apmākušās, paugurainajā dienvidaustrumu reģionā nokrišņu daudzums gadā var sasniegt 750 mm. Igaunijā ir aptuveni 7000 lielākas un mazākas upes, 1000 ezeru. Purvaini apvidi aizņem piekto daļu Igaunijas teritorijas, savukārt mežs klāj gandrīz pusi Igaunijas teritorijas. Igaunijas dienvidaustrumos 317m virs jūras līmeņa paceļas teritorijas augstākā vieta - Munameģis (Suur Munamagi). Igaunijā ir sastopamas vairākas dzīvnieku un augu sugas, kuras citviet jau ir izzudušas. Vislielākās dzīvnieku populācijas ir stirmas, brieži, aļņi, mežacūkas u.c. Igaunijā reģistrētas 333 putnu sugas, tajā skaitā Eiropā aizsargājamā putnu suga – melnie stārķi. Igaunī ļoti rūpējās par savu apkārtējo vidi un dabu, aptuveni 10% Igaunijas teritorijām piešķirts aizsargājamās dabas statuss.

Administratīvi Igaunija iedalās 15 apriņķos, 202 lauku pašvaldībās un 39 pilsētās.

Igaunī var lepoties ar savu folkloru, dziesmu un deju svētkiem, kā arī ar vienu no lielākajām tautasdziesmu kolekcijām pasaulē (ap 133 000 vienībām).

Slavenajā Tartu Universitātē mācījušies ne tikai igauņi, bet arī censoņi no kaimiņzemēm.

Igaunī var lepoties ar rakstnieku Jānu Krosu, kura darbi tulkoti 20 valodās, tautas eposa „Kalevipoegs” autoru Frīdrihu Reinholdu Kreicvaldu, komponistu Arvo Pērtu, kā arī ar rakstnieku, kinorežisoru un politiķi Lenartu Meri.

Igaunū virtuvi vēstures gaitā ietekmējušas citas tautas, kas valdījušas šajā reģionā – dāņi, vācieši, poļi un krievi. Tradicionālie ēdieni ir marinēts zutis, asinsdesa un sautēti skābi kāposti ar cūkgaļu.